

מסורת הש"ס

(א) כיון קב. ע"ז. (ב) לקמן
ע"ז. (ג) כ"ה מתיקא
ה"ב דמי. (ד) לקמן ק"ל.
ק"ה. (ה) גיטין פ"ג. (ו) ע"ז.
(ז) לקמן ע"ז.

תורה אור השלם

1 אל תמנע טוב מבעולו
בדורות לאל דרך
לעשותו. משלי ג כו

גהרות הב"ח

(א) נ"ב לדיחא דמתגר
בארבעה וכו' בארבעה
היה עובדין: (ב) ש"ח
ד"ה אפי' וכו' דאין
עליה: (ג) ת"ב ד"ה
עובדין וכו' ודיקה
פועלים וכו' מה שפיר:

מסוף רש"י

הבא לי גיט ואתחן
באמרה התקבל לי גיט.
אלא אמרתי למה הנה
לעמי הוא אומר לנעול
אשכח אמהי המקבל לי גיט
(גיטין פ"ג. ודא אומר.
העלה אומר לו הילך מה
ערכין. וכו'. וכו'. וכו'.
הגיע גט לידה אימא
מגורשת. כדמפרש רז"ל
(שם. שבעה מינה. דמאן
דאמר שלית הילך מה
שארית מתוך. אריבורא
דידה קא סמיך. ארבעה
דיבורא שלית קאמר ליה
היא הילך כמה שאמרה.
דמתינת לי שלית
לקבלתא הילך אינה
מירשא. דמי הוי בעל
טיהילא ארבעה שלית
קבלה יהי טיהילא ולא
ארבעה דהולכה. ושלית
לקבלה לא הוי (שם). דאי
סלקא דתוך דאריבורא
דידה קא סמיך. והכי
קאמר ליה אלא לא דיעבד
אלא מלמרה יהי מתגר
ליה ניקבן (שם). מוכי מטי
גיטא לידה מיהא
תיגרש. הנה בעל נמי שלית
להולכה שיהי (שם).

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

עו.

עין משפט
גז מציאה

ואם בעל הבית חוזר בו ידו על הספוסה. יתן להם לפי מה שעשו ואם הוזהר מלמכא פועלים על כרחו יתן להם כמה שפסק חוץ ממה שזרף להולאות שהשלמתה: כל המסנה ידו על הספוסה. כגון נמן אמר לנעול לנעול לנעול על היצאה אין נותן לו שכר משלם אלא דמי יצאת עיניו וסממניו ואם יצאה ימירה על השנה נותן לו את השנה: וכל החוזר בו. בגמרא (א) מפרש לאומי מאי: גמ' מורו כן לא קפני. דניהוי האי הטעו הם את בעל הבית או בעל הבית אותן דל"ח היה ליה למיתני לשון חזרה: דאטעו פועלים אהרדי. אחד מן הפועלים הטעה את חבירו: בארבעה וכו'. לוימא: אמר להו. איהו בתלמא: סבור וקובל. ומאי תרעומתן: ואמר להו בארבעה. ולעבד לא נתן בעה"כ אלא ג' ימי דמי. דתרעומת יהיה לו ולא יותר: וליחוי פועלים כימי מסגרי. אי מתגרי בארבעה על כרחיה דבעה"כ נימיה ארבעה דהא קמי נטול מעכל הבית מה שההנה אותו ואע"פ שלא איהו והכי ההנה אותו ככך ואי מתגרי בשלשה מאי תרעומת איכא: הוה ערתינן. לנקש ארס דזוקים לפועלים שכיבא בהו בארבעה: לא בקים אימא כבעל הבית עסקין. כפועל שיש לו לעבדו שדות שהן שלו ואינו נשכר למלאכה אחרים אם לא ביותר על דמי שכירות והיינו תרעומת דאי לאו דלמרת לי ג' לא הייתי מוזהר בעלמי: לעולם כפועלים. הרגילים למלאכה אחרים: כריסקא. שחפרו חרץ סביבות שדה ואין מלאכתן ניכרת כגון דמלו מילא דממסיים ואולי: אל תמנע טוב מבעולו. פסוק הוא במשלי: דעסיסו אעילויא. אע"פ שאמרו לו הרי אנו נשכרים כדברי בעל הבית לא לפחות מקבלתו של זה אמרו אלא להוסיף וכן אמרו מהיימנת לן דהכי אמר בעל הבית איכין שבעל הבית פותח אי אמר לן האי שרכס עלי יתן משלו ואי אמר שרכס בעל בעל הבית יש להם תרעומת עליו: אלא. הא מיבעיא לן אמר ליה בעל הבית בארבעה והוא אמר להו תלתא ואמרו ליה הרי אנו נשכרים כמו שאמר בעל הבית מאי: אדיבוריה דפועל סמיך. והכי אמרו ליה מהיימנת לן דהכי אמר בעל הבית ולית להו אלא תלתא ותרעומת דאל היינוהו אלא הכי אמרו אמר דברי בעל הבית נלך ולא סבור וקובל ושקלי ד': ה"ג הבא לי גיט ואשכח אמרה הסקבל לי גיט. האשה שאמרה לאחד אם תמלא את בעלי אמור לו שישלח לי את גיטי בדרך ותיעשה שלוחו של בעלי לגרשי כשמיניע גט לדי. שלית להולכה על הבעל לעשות והאשה מתגרשת כשיניע גט לדי ושליח לקבלה על האשה לעשות שיהא הוא שלוחה וכמותה ותתגרש משניע גט לדי שלוח: אפילו הגיע לידה אינה מגורשת. אלמא אדיבורא דדידה קא סמיך והכי א"ל מהיימנת לי דכך אמרה ולא עשאו שליח להולכה הלך אין כאן שליחות (ו) ואין עליה לעשות שליח להולכה והרי הבא לי אמרה לו ולא התקבל והבעל נתנו לו בתורת שליח קבלה ושליחות זה אינו צד הבעל לעשות: דאי סלקא דעסק אדיבורא דידה קא סמיך. ולא לדבריו האמין אלא הילך כמה שאמרה היא קאמר ליה אם כן עשאו שליח

ואולי איהו אפר אהו בארבעה דעתייהו אע"כ. והא דלמרו ליה כמו שאמר בעה"כ היינו מהיימנת לן דהכי אמר בעה"כ אי נמי משום דאי אמר בעל הבית עפי מארבעה שיהא להם כמו שאמר בעל הבית והיינו דמבעיא ליה בחר הכי אי אמרין מהיימנת לן דהכי אמר בעה"כ אי משום דדעמיה אעילויא: דעתייהו אע"כ. באמר להו שרכס עלי איירי דאי אמר להו שרכס על בעל הבית מאי נפקא מינה אי דעמיהו אעילויא דבעה"כ לא ישלם להם אלא מה שהתנה. ר"י וכן רבינו חננאל:

(לעיל) השוכר את האומנין והזור בהם ידם על התחונה. שאם קבלו קמה לקצור בשני שלשים וקצרו חליה (א) והוקרו וזוהי מה שעמיד לעשות סלע וחצי וחזרו פועלים לא יתן להם רק חצי סלע לפי שזיטקן למת סלע וחצי לקצור חליה השני והיינו כ"ד דוסא ואם בעה"כ חזר בו ידו על התחונה פירש כקונטרס אם החלו פועלין ואין שיהי אלא שקל וחזר בו בעה"כ יתן להם סלע וחצי לפי שבחלי הסלע ימלא שיגמרו קצירו ולא רה לפרש דידו על התחונה כשהוקרו פועלין יתן להם סלע וחצי על חצי שעשו כמו שבחלי ששאו אי סבא כי למה יתן להם בעה"כ יותר ממה שהתנה עמהם כיון שאין מרזיחין שעתה ימלאו שימנו להם סלע וחצי לקצור חצי קמה והוא לא היה נותן להם כ"א סלע וא"כ דאמר לקמן (דף ע"ג.) אמר מר או יגמרו מלאכתם ויעלו לי שלשים פשיטא לא זריכא דול עבידתא ואומר בעה"כ ופיסקוהו פועלים והשתא למה חזר בעה"כ בזה כשיש שהחל המלאכה מה סלע וחצי על מה שעשו ופועלים נמי למה פייסו כיון שאין מפסידים כלום וי"ל דבעה"כ חזר מתמה שגאה שהיתה קטטה בנייהם ופועלים פייסו שלא יצטרכו לתשלם ולמלאה מקום להשתכר: דאי ס"ד אריבורא דידה סמך כי פשו ניטא דידה כיהא תגרשא. דאי אמרין דגבי פועלים דעמיה אעילויא דבעה"כ ה"ג ה"ל למימר דעמיה דבעל אעילויא דידה דאמרה הבא לי גיטא אע"ג דהאי דקאמר שלית התקבל לי גיטי הוי עילויא עפי לנעול כשמתגרשת יותר במהרה אם היתה האשה אומרת כן מכל מקום השתא שאמרה האשה הבא הוי טפי וזות הבעל אי סמיך אמאי דקאמר שתגרש מיהא כשיגיע גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמא לאו דעמיה דבעל אעילויא דידה ה"ג גבי פועלין לית לן למימר דעמיה אעילויא דבעה"כ אבל אין לפרש דעילויא דבעל הוי מה שאינה מתגרשת כשיניע גט לדי ולמאן דאמר כן ליה לאלמר כי עכשיו יהיה צדו עדיין אם לקיים אם לגרש והשתא פשיט ליה כפשיטות דנסמון לא יתיישב דקאמר בשלמא אי איתמר איפכא כו' משהגיע גט לידו מגורשת דאדיבורא דידה קא סמיך ולפי זה היינו לגרועות דידה שמתגרשת מהרה ופשיט דכ"ש דאעילויא דבעה"כ יש לסמוך וא"כ כותר פשיטות דלעיל דהוי פשיטא ליה דעמיה אעילויא דקאמר שלית ולא אגרעומא דבעה"כ והכא סמיך בעל אגרעומא דידה: אין להולכה חו צדו הוא וכי מטי גיטא לידה מיהא מיגרש: הכי

ג א מ"י פ"י מהלכות
שכירות הל' ד יעוין
בהשגות ונמנה חמ"ה
סמך עשין פט טושי"פ ח"מ
פ"י טו שפ"ג ג וכו' שג
שפ"ה ד נבג"ה:
ד ב מ"י ט"פ ע"ד
ו"ח מהל' מורה הל'
כ ד סמך ט"פ וכו' פ"ג
טושי"פ ח"מ ט"י שג שפ"ג
ד וכו' ק"ל שפ"ג יוד יא:
ה ג מ"י פ"ט מהלכות
שכירות הל' ג סמך
עשין פט טושי"פ ח"מ ט"י
שג שפ"ה א:
ו ד מ"י ט"פ הל' ט סמך
טושי"פ ח"מ ט"י
שג שפ"ה א:
ז ה ו ז ח מ"י ט"פ הל'
ז סמך ט"פ טושי"פ ח"מ
פ"י שג שפ"ה א:
ח ט מ"י ט"פ טושי"פ ט"י
שג שפ"ה ב:
ט י מ"י ט"פ טושי"פ ט"י
שג שפ"ה ג:
י ב מ"י ט"פ וסמך
טושי"פ ט"י שפ"ד ד
ולת' להו אלא תלתא:
א ל מ מ"י פ"ו מהל'
גיטין הל' א סמך
עשין כ טושי"פ ח"מ ט"י
קמ שפ"ה ה: